

איז'אס, השמצות אישיות, האשמות כוליסיות

לציג אולטימטום

לבון מתפקידו. למחרת הכחיש זאת יונה כסה, שהיה אז מזכיר מפא"י.

הוסיף כתב ידיעות אחרונות. אלקנה גלי, הידוע כמשרתו של פרס: גם ישראל רוקח המנוח היה בעד סילוקו של לבון. גישתו: אם לבון לא ידע על אותו מעשה ביש, יש לפטרו על כף. אם ידע — על אחת כמה וכמה יש לפטרו.

★ ★ ★

"על פרס דלכת!"

מה בעצם הריץ את פרסו האם רק התקפת המצח הבלתי-מתפשרת של לבון? אנשים היודעים מה רב כוחו של ילד השעשועים של דויד בן-גוריון מאמינים כי שמעון פרס לא היה נבהל כל כך, אילו מולו עמד מזכיר ההסתדרות לבדו. אלא שפרס אינו נלחם רק בתזית זו; הוא יודע כי גם העורף שלו בסכנה.

ראשית: אישים חשובים סבורים כי עליו ללכת. אחרי מה ש' התגלה, הם מאמינים כי הישראות בתפקיד רק תביא נזק למערכת הביטחון ולשמה ה טוב. אולם גם אם לאישים אלה יש השפעה רבה על בן-גוריון, יתכן שפרס לא היה נבהל. מה שהפחיד אותו באופן רציני היתה עמדתו המשוערת של ציג ישראל, שנקרא מחוק לארץ כדי להעיד בפני ועדת כהן. אחת התשובות הראשונות שמסר פרס ברדתו בלוד, היתה כי בעת שהותו באי רופה לא נפגש עם אותו ציג. אולם זהו סוג ההכחשות שמשרתו רק לחפות על האמת.

קיימים סימנים רבים ששימעון פרס נפגש עם אותו ציג בעת נסיעתו האחרונה למערב אירופה. אך למרות מאמציו, לא הבטיח איש זה שום הבטחה בקשר לעדות שהוא עתיד למסור בפני ועדת כהן. להיפך, בשיחות חופשיות עם מכריו, לא השאיר בספק את כוונתו לגולל את כל הידוע לו. אומנם יקח כנראה על עצמו את האחריות הישירה בקשר לפרשה אותה גילה האדם השלישי במשפט האזרחי לפני השופט בנימין הלוי. אולם הוא גם יסביר כי שרשרת ה' אחראיות לא נפסקה אצלו. היא נמשכה הלאה.

לפי כל הסימנים, יש להניח כי יגלה סודות רבים הידועים לו בקשר לפעולותיו של שימעון פרס. לא רק בעניין הכישלון

הביטחוני המסויים, אלא בקשר לפרשיות אחרות, שאיש לא שמע עליהן עדיין. וכך יוצא, שכשם ששימעון פרס איים להרחיב את מעגל ההתקפות וההשמצות נגד לבון, כן מאיים ללכת בדרך זו אותו ציג — נגד פרס ואנשיו.

יתכן, כי כתוצאה מכך תצטייר התמונה הבאה: את ההוראה לזייף את המיסמכים בעניין לבון ולמסור עדות שקר בפני ועדת השניים, ב-1955, נתנה אישיות מסויימת, במערכת הביטחון, מתוך הנחה — נכונה — כי דבר זה תואם את קו שמעון פרס וש' נגד לבון. כאשר נודע הדבר לפרס, הוא לא נזף באותה אישיות. להיפך: הוא החליט כי זוהי הזדמנות הוזהב לערוך סופית את החשבון עם לבון. פרס קפץ מיד על סוס הוויף ועדות השקר, הוסיף עדות מר' שיעה משלו בפני ועדת השניים.

נקודה מעניינת נוספת במסכת המקיא' בלית של קנוניות, חתירות ותככים, היא היחס שבין פינחס לבון לבין ציג ישראל שנקרא עתה להעיד. לבון ראה בו אחראי ישיר לאסונו, רדף אותו עוד יותר מאשר את פרס.

השבוע נתגלה גילוי פאנטאסטי נוסף: כי פרשת היוזפים ועדות השקר לא נתגלה תה רק עתה, עם העמדתו לדיון של "האדם השלישי" בפני השופט בנימין הלוי. מיד אחרי פרישת לבון, ב-1955, כאשר הת' מנתה אישיות מסויימת לתפקיד ממלכתי חשוב, בו היתה לה גישה למיסמכים הקשר רים בפרשת לבון, היא גילתה יוזפים ב' עדות שני הקצינים בפני ועדת אולשן והעל' מם המיסתורי של מיסמכים הנוגעים לכך. האישיות מסרה את גילוייה לדויד בן-גוריון, שכבר הספיק להחליף את פינחס לבון כשר הביטחון. בן-גוריון נראה מופתע מאוד, הר' רה מיד לערוך חקירה בעניין. אך שום דבר לא יצא מחקירה זו, ובמרצת השנים הש' תחקה הפרשה מחדש.

★ ★ ★

פעולות-חץ

הידיד מטייל אור מפוקפק על אי' שיות נוספת, שעד כה נוח היה לאורח

מעמד חגיגי

בו משתתפות כל הנפשות של הדראמה הקרויה כיום "פרשת לבון". בשעה שלבון נואם בפני המיקרופון, יושבים מאחוריו הרמטכ"ל משה דיין, אפורופטו דויד בן-גוריון ופרס (במשקפי שמש).

הרגיל לחשוב כי היא עומדת מן הצד: הרי הוא דויד בן-גוריון עצמו. כיצד יתכן ש' אחרי שאותו קצין בכיר מסר על גילוי לבוגי והוא הורה לחקור אותן — נתן בן-גוריון לפרשה כזו להשתתף? האם מפני שראה כי המעורבים בה הם אנשי-ביטחון המידיים? או שמא מפני שהיה ברור כי הקונוניה שסילקה את פינחס לבון מתפקידו סללה את הדרך לשובו של דויד בן-גוריון עצמו מבנייתו המזהמת בשדה-בוקר?

שהרי נקודה זו — שיבתו משדה-בוקר — מזוקרת שוב ושוב, בכל סיבוב של הפרשה. חבר ועדת החוץ והביטחון מטעם מפא"י, שהודעו השבוע למשמע עדותו של פינחס לבון, סיפר לאחר מכן לכתב העולם הזה: "עכשיו אני מרגיש כאילו עיני נפקחו. עכשיו, עד עכשיו פשוט הייתי עיוור. עכשיו אני רואה את התמונה בשלימותה. אין לי ספק, למשל, ששורה ארוכה של פעולות ביטחוניות מאותה תקופה באו כדי להעמיד את פינחס לבון במבחן. די אם

ההצעה שהביאו בפני הזקן היתה חזרה על התוכנית הקודמת, שתוכננה בשעתו ב' ידי אהוד אבריאלי. ההצעה: בן-גוריון יגיש אולטימטום למפלגתו ולשותפיו בממשלה, שאם לא תתווסל הפרשה מיד, מבלי שפרס יעוף, יגיש ביגיי את התפטרותו מראשות הממשלה ובזאת יגרום להפלתה.

ואז הוא יצא בשנית לשדה-בוקר, בטריקת דלתות זועמת. השינוי לגבי העויבה הקודמת: הפעם יתפטר יחד איתו רבים מבין אנשיו בצמרת השלטון. בן-גוריון ויועציו משוכנעים כי במקרה כזה, יאימו שיתוק כללי ואנדרל-מוסיה על כמה מן השטחים החיוניים בחיי המדינה ולא תהיה ברירה בפני הכנסת, המפלגות והאיש ברחוב אלא לפנות אליו בזעקת תחנונים שישכח את כעסו וישוב לכס שלטון.

אחרי שמשך שנים רבות שקד בן-גוריון על כך שילדי טיפוחיו יתפסו עמדות שלי' טוניות חיוניות, רבות ככל האפשר, סבורים יועציו כי התפטרות סיוטית זו תוכיח כי אין תחליף לביגיי ולצעריו.

במצב זה, הם סבורים, יבינו הכל כי עד כמה שלבון יכול להיות דסוק על לא עוול בכפיו, ועד כמה שהצד המופשט עומד לצידו — הרי מוטב שילך, ובלבד שהמדינה לא תעמוד לפתע חסרת הנהגה וחסרת ידע מיקצועי בחוגים הגבוהים ביותר של ה' שלטון.

השבוע תיפול כנראה ההכרעה, לכאן או לכאן.

אז היו היחסים בין השניים מתוחים מאד, ולבון האשים את פרס בקנוניות נגדו ובהפרעה לעבודתו כשר, הופיעו השניים יחד. מאז אולץ פינחס לבון להתפטר, חדל לדבר עם שימעון פרס. כאשר פינחס ל' בון היה שר ה' למרות שכבר

היריבים - בימים ההם

ביטחון ושימעון פרס מנהל כללי של משרדו.